

Na binkoštno nedeljo zvečer je bil »Begrüssungsabend« v slavnostni dvorani Aninega dvora v notranjem mestu. Slavnost je otvoril načelnik katoliške zveze avstrijskih učiteljev, meščanske šole učitelj Jožef Moser, z nagovorom, v katerem je pozdravljal zlasti odposlance iz raznih kronovin: z Nižje in Gornje Avstrijskega, s Tirolskega, Salcburškega, Štajerskega, Kranjskega, Češkega, Moravskega in Primorskega. Vsem tem katoliškim možem je zaklical srčne pozdrave! Dejal je nadalje govornik, da pričakuje tudi ogrskih delegatov in je poudarjal, da se nahajajo med delegati tudi slovanski učitelji.

Stolni kapitar dr. Wimmer je izročil zborovalcem pozdrave in blagoslove kardinala dr. Grusche, ki se sam zaradi bolezni ne more udeležiti zborovanja. Načelnik katoliške učiteljske zveze na Bavarskem, Höhn iz Stranbingna, je izročil pozdrave južnonemških koleg. Načelnik krščansko-socijalne delavske organizacije v Avstriji, Leopold Kunschak, je govoril o razmerju med delavstvom in učiteljstvom. Učiteljica Uhlmann je govorila v imenu katoliških učiteljic. — Glavnega zborovanja na binkoštni ponedeljek so se udeležili: škof dr. Marschall, stolni kapitarji dr. Wimmer, dr. Müller, prošt Merada, grof Lippe-Weissenfeld i. t. d. Prišlo je tudi mnogo aristokratinj, med njimi kneginja Aleksandrina Windisch-Graetz, princezinja Hedvita Liedtenstein in druge. Navzočih je bilo tudi nekaj državnih poslancev in občinskih svetnikov, deželni glavar Rhomberg, univerzitetni prof. Schindler, ces. svetnik Trnka i. t. d. Brzjavno so pozdravili zborovalce: kardinal Gruscha, kardinal Kopp, knezonadškof Ratschthaler, knezoškof dr. Kahn, knezoškof dr. Valussi, škof dr. Schöbel, škof dr. Riha, škof dr. Rössler in škof dr. Schneider. Generalni vikar dr. Triller iz Eichstätt na Bavarskem je govoril o vplivu šole na нравnost ljudstva. Potem je govoril škof Marschall ter pozdravil zborovalce v imenu kardinala Grusche, ki goji do katoliškega učiteljstva največje simpatije. (Dolgotrajno odobravanje.) Ko je prebral predsednik od kardinala Rampolle podpisani telegram svetega očeta in ko je govoril še predariski deželni glavar Rhomberg, je podelil škof Marschall prisotnikom papeže v blagoslov.

Vdanostne telegrame je poslal »Katholischer Lehrertag« papežu Leonu XIII., cesarju Francu Jožefu in nadvojvodi Francu Ferdinandu, protektorju katoliškega šulferajna.

Okrepčani po tolikih pobožnih pozdravih visokih cerkvenih dostojanstvenikov, so se razšli naši katoliški tovariši na delo krščansko!

Zborovanje vadniških učiteljev in učiteljic. V prostorih ženskega učiteljišča je bilo o Binkoštih prvo splošno zborovanje vadniških učiteljev in učiteljic, katerega so se vdeležili odposlanci in odposlanke malone iz vseh avstrijskih kronovin. Zborovanja se je udeležil tudi deželni šolski nadzornik dr. Rieger in nadpredstojnica civilnega deklškega penzjonata na Dunaju, gospa Brankowska. Predsedoval je vadniški učitelj Frank iz Reichenberga. Zborovalci so razpravljali o stanovskih zadevah in o predlogu čeških vadniških učiteljev, da se naj ustanovi zveza vseh avstrijskih vadniških učiteljev. O položaju vadniških učiteljev je govoril vadniški učitelj Brunner iz Linca. Sprejete so bile te resolucije: 1. Službena doba naj se zniža od 40 na 35 let; 2. Omogoči naj se pomaknenje v višji plačilni razred; 3. Zvišajo naj se starostne

doklade; 4. V pokojnino naj se uštevajo tudi službena leta, ki jih je vsak prebil na javnih šolah pred vstopom v državno službo; 5. Tedenskim uram naj se prištevajo tudi konferenčne ure. — Po sklepu posvetovanja so odposlali zborovalci vdanostno brzovavko cesarju.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

„Slovenska šolska Matica“. Predavanja g. ravnatelja H. Schreinerja, ki ga je priredila »Slovenska šolska Matica« dne 18. m. m. v »Narodnem domu«, se je udeležilo prav lepo število členov in prijateljev društva. G. ravnatelj je razpravljal v poldrugo uro trajajočem, velezanimivem govoru o fantaziji, njenem bistvu in delovanju ter vplivu na dušno in telesno življenje, pojasnjeva posamezne podatke z mnogimi vzgledi. Njegovemu temeljitemu predavanju je sledila obča pohvala. Večer je počastil s svojo prisotnostjo tudi ljubljanski župan g. Iv. Hribar.

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učit. društvo bo zborovalo 2. dan junija t. l. ob 10ih dopoldne v Šmarji po sledečem vspredu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Poročilo o glavni skupščini »Zaveze«. 3. Razgovor o konferenčnih vprašanjih, posebno o onem radi odpustnic. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Učiteljsko društvo za ptujski okraj priredilo je dne 9. m. m. svoj majniški izlet k sv. Urbanu pri Ptujju. Udeležba v kljub lepemu vremenu ni bila dovoljna, zakaj nadejati se je bilo večjega zanimanja za »našega dobrega mejaša« posebno za to, ker se je pri zadnjem zborovanju enoglasno sklenilo, prirediti ta izlet. — Mogoče niso vsi vedeli, ker je bil izlet preložen . . . ? — Nikakor pa ni lepo od g. R. (naš znanec od državnozbornskih volitev), ki je bil pač tam, pa k svojim kolegom ni šel, pač pa k ž Žalostno!

Z veseljem smo pozdravljali goste, posebno gosp. profesorja dr. Osvalda, ki je bil ves dan v naši družbi.

Ob 10. uri smo imeli sv. mašo, pri kateri so peli tovariši pevci Miklošičevo mašo. Po maši je pa bila v šoli volitev delegatov za XIII. skupščino »Zaveze«. Izvoljeni so bili: g. Fr. Šorn, g. in gospa Kaukler ter g. Fras.

Na to je g. Wesiak izpregovoril krepke besede o čebeloreji. Povdarjal je pred vsem korist čebel. One nam dajejo strd, iz katere si lahko napravljamo različne jedi in pijače. Pa tudi etično vplivajo na nas, ker nam blažijo srce. Nadalje nam je g. govornik povedal, kako se tudi višje osebe zanimajo za čebelorejo. Tako je n. pr. g. dež. naz. Linhart pri letošnjem zborovanju štajerskega čebelarškega društva posebno lepo pozdravil učitelje — čebelarje. Navedel nam je g. predavatelj potem še tudi najboljše knjige gledé čebeloreje. Za tem nas je pa povabil, da naj si vsak sam ogleda njegov praktično urejeni čebelnjak. Podali smo se vsi k njegovemu čebelnjaku ter tam občudovali, kako praktično ima vse urejeno. Pokazal nam je tudi razno orodje in različne stroje, ki se potrebujejo pri čebeloreji. Čas je hitro potekal in treba je bilo, da smo se sedaj odpravili k skupnemu obedu. Po obedu pa smo so se razveseljevali ter se divili nad krasnim razgledom. Sv. Urban pač »v goricah stanuje«. Ko so prišli še nekateri prijatelji šole in učiteljstva, kakor g. dr. Brumen, g. prof. Zelenik in dr., izrekla se je tudi marsikatera krepka beseda. Za poskočne gospice in gospe je pa godba igrala, da so se vrteli prav veselo.

Dan je hitro potekal in večerni hlad nas je vabil zopet vsakega v svoje gnezdo. Vsi smo se veselili vračali domov z željo, da bi imeli še več tako prijetnih uric.

Konjiško učiteljsko društvo je zborovalo dne 2. majnika t. l. v Zrečah. S tem zborovanjem je bila združena hospitacija v 3. razredu tamkajšnje trirazrednice. Tovarišica, gđc. Fajgelj, je prav izborno obravnavala pesem »Lastovkam« v II. Berilu. Po dokončani obravnavi so zapeli otroci še nekaj pesem, nenavadno čisto in precizno. Vsi, ki so posegli v debato, izrazili so se prav pohvalno o podani učni sliki.

Nato je sledilo zborovanje. I. V svojem ogovoru na navzoče je g. predsednik tudi spominjal na smrt bivšega uda našega društva, g. R. Kokota, ter nam naznanil, da je njegovi vdovi izrazil sočutje v imenu društvenikov, za kar se mu je toplo zahvalila. V znak sožalja ustanejo navzoči s sedežev.

II. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

III. Predsedništvu je došel od »Zaveze« društveni izkaz za upravo leto 1901 v izpolnitev. Za delegata k letošnjemu zborovanju »Zaveze« sta se prostovoljno javila gg. Edvin Alenk — Čadram in Mirko Kožuh — Konjice. Za namestnico, ako bi bil eden delegatov zadržan, se je oglasila gđc. Josipina Kodermanova — Tepanje.

IV. V vprašalni skrinjici ni bilo nobenega vprašanja.

V. Slučajnosti in nasveti: Ker se je bilo pri zadnjem zborovanju nabralo za gg. tovariša Killerja in Horvateka, ta dva neustrašena boritelja za interese učiteljstva, ki sta bila ostro disciplinarno kaznovana, le 10 K 10 h, je prosil g. predsednik, naj še to pot vsak nekoliko daruje, in nabralo se je zopet 10 K 40 h. 2 K, s katerima se je odkupil g. Lovro Serajnik — Prihova, ker se ni mogel udeležiti zborovanja, pridejali sta se temu znesku, tako da se je torej skupaj nabralo 12 K 40 h.

G. Ludvig Tribnik — Zreče stavi sledeči predlog: Danes zbrano učiteljstvo konjiškega okraja izjavi, da se popolnoma strinja z resolucijo, katera se je stavila pri prostem učiteljskem zborovanju v Leobnu dne 9. aprila t. l.:

»Die Lehrerschaft Steiermarks beharrt in erster Linie auf den im Leobener Schema aufgestellten Forderungen nach Gleichstellung der Gehaltsbezüge mit denen der Staatsbeamten der drei, beziehungsweise vier untersten Gehaltsstufen. Bis zu dieser Regulierung fordert sie eine sofortige Gesetzesänderung, dahin gehend, dass die nach Erwerbung des Reifezeugnisses zugebrachten Dienstjahre für die Dienstalterszulage in die Pension voll eingerechnet werden sollen.« Predlog je bil soglasno sprejet.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo dne 4. julija t. l. v Čadramu. Pred zborovanjem bo hospitacija v 3. razredu.

Učiteljsko društvo za kozjanski okraj je zborovalo v Št. Petru pod Sv. goro dne 2. majnika t. l. Pred zborovanjem je bil majnikov izlet na Sv. goro, od koder so imeli udeleženci lep razgled po slovenski in hrvatski zemlji. Da sta se zborovanja kakor tudi izleta udeležili dve tretjini društvenikov, opravičuje slabo vreme. Društvu je takrat na novo pristopila tovarišica gospica Ana Saušič iz Št. Vida pri Planini. — Pri zborovanju je govoril tovariš gosp. V. Pulko o zbirki risank za brezpično risanje, kojo zbirko je poslal predsedništvu društva na ogled. Navedel je naprej sestavo snovi z ozirom na učni načrt. Snov je izbrana po raznih avtorjih tako, da se posebno ozira na nazorni pouk in ne zanemarja geometriškega risanja. Druga točka: razdelitev učne tvarine na posamezne razrede. Zbirka je sicer sestavljena za 4 razrednice, a za nižje organizovane šole je le treba izbrati potrebne snovi. Glede razmer naših šol pa je uvaževati, da se pri risanju ne ločijo oddelki. V tretji točki pa je podal govornik nekoliko metodičnih opazk. Po daljši debati se sprejme predlog. Iz te zbirke zbere se naj snov za eno-, dve- in tudi petrazrednice in zbirka naj se pošlje posameznim šolskim vodstvom na razpolago. — Na predlog tovariša g. Bračiča odpade razprava o 4. konferenčnem vprašanju in se preloži na prihodnje zborovanje meseca julija, kedar se bode tudi razgovarjalo o ostalih vprašanjih letošnje uradne konferenca. Pri prihodnjem zborovanju

se bode nabiralo za tovariša Killerja in Horvateka. — Delegatom za letošnje zavezino zborovanje sta izvoljena tovariša gg. V. Pulko in A. Potočnik.

Književnost in umetnost.

»Popotnik«. Pedagoški in znanstven list ima v števil. 5. tole vsebino: Dr. Janko Bezjak: Slovniški pouk in čitanka v ljudski šoli. Fr. Ilešič: O pouku slovenske slovstvene zgodovine. Dr. Jos. Tomišek: Nekaj o šolskem zdravništvu. Žalčanov: Več Lavtarja! A. Vogrinec: Malenkosti o risarskem pouku. V Pulko: Risanje v ljudski šoli. Iv. Šega: Pedagoški utrinki. Razgled. Listek 159. — Pedagoški paberki 160. — Kronika.

Slovenska stenografija. Drugi del, t. j. »Debatno pismo« profesorja Fr. Novaka, je izišel v založbi pisatelja. Tiskal Kleinmayr & Bamberg. Cena 2 K 40 vin. Kakor o prvem delu — »Korespondenčnem pismu«, izreči je tudi o tej knjigi vsestransko hvalo in priporočbo.

Narodnogospodarski »Vestnik«. Pod tem imenom je začel izhajati list, ki bo glasilo slovenskega trgovskega društva »Merkure«. Odgovorni urednik mu bo dr. Viktor Murnik. Vsebina prvega zvezka (št. 1 in 2 skupaj) je sledeča: 1. Našim trgovcem in industrijalcem! 2. Trgovina. Spisal A. L. (dalje prih.) 3. Nekaj o industriji. Spisal J. L. 4. Kranjske deželne finance (dalje prih.) 5. Ureditev službenih razmer trgovskih uslužbencev. 6. Slovenska višja trgovska šola. 7. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 8. Društvene vesti. 9. Raznoterosti. 10. Listek. Prvi poljub. Spisal Rajko Murnik. 11. Izpremembe v trgovinskih in zadružnih registrih na Kranjskem. 12. Tržno poročilo in tržne cene. 13. Oglasi. List izhaja 10. dne vsacega meseca in stane za vse leto 8 kron. Posamezna številka 70 stot. Naročnino je poslati upravništvu »Narodnogospodarskega Vestnika« v Ljubljani, »Narodni dom«.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. Gđc. J. Pogačnik je nabrala na Bledu pri Armičevem »predavanju« K 13-25.

XIII. skupščina »Zaveze« na Bledu se je obnesla izborna. Bilo je nad 300 udeležnikov. Več prihodnjic.

Imenovanje. G. Albin Belar, realni profesor v Ljubljani, je imenovan c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom nemških šol v Ljubljani in meščanske šole v Krškem.

† Josip Merk, c. kr. dvorni svetnik v p. je umrl dne 28. vel. travna, zadet od mrtvouda. Pokojnik je bil, kakor smo že omenili takrat, ko je vstopil v pokoj, blaga duša in usmiljenega srca. Kranjsko učiteljstvo ga bode ohranilo v najblažjem spominu, ker mu je bil zelo naklonjen in vseskozi pravičen. Pri oddaji služeb se ni oziral na politično prepričanje dotičnika, ampak je gledal v prvi vrsti na to, če je prosilec zaslužen, sposoben in ugleden učitelj. Mir in pokoj njega blagi in plemeniti duši!

Volaričev spomenik. V Devinu so postavili skromen spomenik na grob rajnega slovenskega skladatelja in učitelja Hrabroslava Volariča.

Izpit učne usposobljenosti so prebili pred ljubljansko izpraševalno komisijo: I. iz francoščine gđc. Marija Gril; II. za meščanske šole III. skupina, z nemškim učnim jezikom g. Ivan Kren; III. a) za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom gđc. Ida Binter, gđc. Ljudmila Borštner, gđc. Helena Jenko, gđc. Franja Konečnik, gđc. Helena Leinfellner, gđc. Hermina Lunder (z odliko), gđc. Marija Peče, gđc. Albina Praprotnik, gđc. Pavlina Rus, gđc. Marija Šlajpah, gđc. Ida Stedry, gđc. Marija Vavpotič, gđc. Ivana Vidmar; potem gg.: Ivan Gantar in Jakob Rainer; b) za ljudske šole z nemškim učnim jezikom: gđc. Tekla Hubad (z odliko), in gg.: Josip Kosar, Josip Kreiner